

https://index.hu/techtud/2020/01/28/kuruzslas_kuruzslok_altudomany_aldoktorok_sarlatanok_torvenymodositas_pszichoterapia/

Bolcsó Dániel:

A kormány egy egész csokor törvénymódosítással venné fel minden eddiginél hatékonyabban a harcot a kuruzslás ellen. A változtatásoknak köszönhetően a büntetőjog már nemcsak az orvoslást, de az alternatív gyógymódokat és a pszichoterápiát is védené a sarlatánoktól. A szigorítás kritikusai szerint nem jó az irány, a törvény a kuruzslók helyett a jóhiszemű szakemberekre jelent veszélyt, ráadásul ha igazán akartak volna, a hatóságok már eddig is büntethettek volna keményebben. Az általunk megkérdezett szakértők szerint a szándék díjazandó, és több aggály is megalapozatlan, de valóban vannak problémák, és egyébként is inkább új megközelítésre lenne szükség, mint a már létező szabályok foltozgatására.

Régi és rendszeresen újra felmerülő probléma Magyarországon (is), hogy áldoktorok, sarlatánok, csalók, kuruzslók sokasága kínál olyan varázslatos hatékonyságúnak ígért gyógymódokat, amelyekkel jobb esetben csak a törbe csalt betegeket kopasztják meg, rosszabb esetben még az egészségi állapotukon is tovább rontanak, akár csak azzal, hogy a kliensek a bevett gyógymódok helyett fordulnak hozzájuk.

Amilyen régi ez a probléma, olyan régóta vannak próbálkozások a megoldására vagy legalább mérséklésére is, inkább kevesebb, mint több sikerrel. A legújabb ilyen kísérlet a köznyelven kuruzslóellenes törvényként emlegetett törvénymódosító csomag, amelyet tavaly novemberben [terjesztett be](#) az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Országgyűlés pedig december 11-én [fogadott el](#), és február 15-én lép hatályba.

A módosításoktól a kormány azt várja, hogy gátat szab végre a kuruzslásnak, mert az eddigieknél erősebb jogi keretet ad a kuruzslók elleni fellépésre. Az első vélemények szerint azonban több probléma is van a változtatásokkal. Nagyjából háromféle reakció érkezett: egyesek szerint a kuruzslóknak [végre leáldozott](#); mások szerint a törvény éppen a tisztességes szakemberek egy részét [teszi büntethetővé](#), miközben a legelvetemültebb sarlatánok egyszerűen a látóterén kívül maradnak; és vannak, akik úgy gondolják, a módosítás [nem igazán fogja felkavarni az állóvizet](#). Összeszedtük, mi a módosítások lényege, és szakértők segítségével körbejártuk, milyen változásokat hozhatnak a gyakorlatban, és kinek van félnivalója miattuk.

Változó törvények – hatékonyabb fellépés?

Először nézzük röviden, pontosan mi is változik február 15-től. Nem új "kuruzslóellenes törvényről" van szó, hanem egy módosításcsokorról: változik a Büntető Törvénykönyv (Btk.), a szabálysértési törvény és a felsőoktatási törvény is. A legfontosabb és legnagyobb visszhangot kiváltott változás kétségtelenül a Btk.-t, annak is a 187. szakaszának 1. bekezdését érinti. Az [eddig hatályos változatban](#) ez a rész egyszerűen úgy szólt, hogy "Aki ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen az orvosi gyakorlat körébe tartozó tevékenységet jogosulatlanul fejt ki, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő." Ez az [új változatban](#) úgy egészült ki, hogy

Aki ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen

a) az orvosi gyakorlat,

b) az egészségügyi szakképesítéshez kötött pszichoterápiás gyakorlat vagy

c) a nem-konvencionális gyógyító és természetgyógyászati eljárások

körébe tartozó tevékenységet jogosulatlanul fejt ki, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Azaz a változtatás lényege, hogy a kuruzslóktól védeni hivatott tevékenységek körébe az orvosi gyakorlat mellé bevette a pszichoterápiát, illetve az alternatív gyógy módokat is.

A szakasz többi része változatlan marad: egy év helyett továbbra is három év szabható ki arra, aki nem csak úgy simán, hanem "az orvosi gyakorlatra jogosultság színlelésével" sarlatánkodik. Jogosultnak pedig továbbra is az számít, akinek orvosi tevékenységre jogosító oklevele van.

A további változások röviden:

- A Btk. közokirat-hamisításról szóló része kiegészül azzal, hogy aki olyan okiratot állít ki, amely összekeverhető valamilyen jogszerűen megszerezhető képesítés igazolásával (azaz kamudiplomát ad), vagy jogosulatlanul adományoz tudományos vagy ahhoz hasonlító fokozatot, címet, rövidítést (azaz kamudoktorokat nevez ki), két-három évet is kaphat.
- Ehhez kapcsolódóan a [szabálysértési törvény](#) jogosulatlan címhasználatról szóló része is bővül, külön kiemelve, hogy aki szakképzettséget, tudományos fokozatot, címet vagy rövidítést, illetve ahhoz nagyon hasonlót megtevesztően használ, szabálysértést követ el.
- Mindkét fentebbi újítás a felsőoktatási törvényre hivatkozik, amely ebből az alkalomból szintén kapott egy kiegészítést, de az [új változat](#) csak rögzíti, hogy a törvényben eddig is meghatározott szakképzettséget vagy titulust csak az

használhatja, aki ilyet tényleg megszerzett, és se adományozni, se használni nem szabad olyasmit, ami ezekre a megtévesztésig hasonlít.

Ezeket a módosításokat az "egyes törvényeknek az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével, valamint a bizonytalan minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatók tevékenységének visszaszorításával összefüggő módosításáról" szóló [2019. évi CXI. törvény](#) végzi el. Ennek [indoklásában](#) az olvasható, hogy "A kuruzslás tényállásának kiegészítésével – a természetgyógyászati tevékenység, valamint a nem-konvencionális gyógyító eljárások körébe tartozó és a pszichoterápiás tevékenység jogosulatlan végzésére utaló fordulattal – az „[apoztróf doktorok](#)” ilyen jellegű tevékenysége értékelhetővé válik a büntetőjog számára." Ez azért fontos, mert azt jelenti, a kormány szerint eddig nem volt törvényi lehetőség fellépni a kuruzslók ellen – mint látni fogjuk, ezzel nem mindenki ért egyet. Eddig minden gond nélkül verhették át betegek tömegeit a 'Dr címet használó áldoktorok.

Nézzük először, milyen hatással lesznek a változások az alternatív gyógymódok gyakorlóira, majd azt, hogy tényleg van-e mitől félniük a pszichológusoknak.

Tiltott, túrt, támogatott gyógymódok

A nem-konvencionális gyógymódok törvénybe emelésével kapcsolatban két lehetséges probléma merül fel, amelyekre Meleg Sándor dietetikus, az áltudományok elleni kiállításáról is ismert Alimento blog szerzője is [felhívta a figyelmet](#). Az egyik, hogy sok kérdéses hatékonyságú eljárást legitimál; a másik, hogy a többi kuruzslásgyanús módszert ugyanezzel a lendülettel kizárja a törvény hatálya alól. Az első probléma gyökere, hogy a törvény pusztán a képesítés, a fokozat, azaz a papír meglétéhez, pontosabban annak hiányához köti, hogy valaki kuruzslónak minősülhet-e. Eddig a szövegben csak az orvosi gyakorlat jogosulatlan végzése szerepelt, és bár világos, hogy a jogalkotói szándék a nem-konvencionális módszerek beemelésével az volt, hogy ezekre is kiterjedjen a törvény hatálya, a végeredménnyel a kritikusok szerint épp az ellenkező hatást sikerülhet elérni. Azzal ugyanis, hogy a törvénybe bekerült, hogy a nem-konvencionális módszereket sem szabad jogosulatlanul végezni, a jogalkotó megerősíti, hogy ezeknek a módszereknek mindnek van jogosult használata – és így az eddiginél is erősebb törvényi védettséggel lát el vitathatatlan legitimitású alternatív módszerek mellett egy sor olyan eljárást is, amelyekből képesítés ugyan szerzhető, tudományosan igazolt gyógyászati hatásuk azonban sok esetben vitatott (gondoljunk például a [kínai orvoslás](#) vagy éppen a [homeopátia](#) esetére).

Maga a Btk. nem részletezi, mit ért a nem-konvencionális eljárások alatt, ezért az értelmezéshez az ezek körét meghatározó szabályozást, a természetgyógyászati tevékenység gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló [11/1997. minisztériumi rendeletet](#) is meg kell néznünk.

Eszerint az alábbi módszereket védi a törvény, ha papírral rendelkezik az alkalmazójuk.

Csak orvos által végezhető:

- manuálterápiás eljárások, (ehhez a gerincmanipulációs műfogások kivételével a gyógytornászi végzettség is elég)
- hagyományos kínai orvoslás,
- neurálterápiás módszerek,
- minden egyéb olyan módszer, amelyből orvosi egyetemen végezhető tanfolyam.

Orvosi végzettség nélkül, de szakképesítéssel végezhető:

- akupresszúra,
- alternatív mozgás- és masszázsterápiák,
- életmód-tanácsadás és terápia,
- reflexzóna terápia.

Továbbképzéssel végezhető:

- alternatív fizioterápiás módszerek,
- bioenergiát alkalmazó módszerek,
- fitoterápia,
- fülakupunktúrás addiktológiai eljárások,
- kineziológiai módszerek,
- szemtréning eljárások.

Kínai hagyományos akupresszúrás masszázs Shanghaiban

Fotó: Yuri Smityuk / Getty Images Hungary

A csak orvos által végezhető módszerek utolsó pontját ("minden egyéb") egy újabb rendelet bontja ki: az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló [2/2004. minisztériumi rendelet](#) felsorolása szerint a fentiekén túl ide tartozik még:

- homeopátia,
- ájurvédikus eljárások,
- méregtelenítő módok,
- tibeti gyógyító eljárások,
- pszichológiai eljárások.

Ugyanez a második rendelet az akupunktúrát a szakképesítéssel végezhető módszerek közé sorolja, de azzal a megjegyzéssel, hogy "hagyományos kínai

gyógyászat területén legalább 5 éves képzést követően oklevéllel végezhető", utóbbi pedig csak orvos által végezhető, így végső soron az akupunktúra is.

A második fő probléma az első fordítottja: minden olyan módszer, amely a kuruzslás terepe lehet, de nem sorolható a fenti kategóriákba, kívül esik a törvény fókuszán – hiszen nem szereshető belőle képesítés, amellyel jogosultan lenne végezhető, így a törvény által szankcionált jogosulatlan tevékenység sem valósulhat meg. Az új szabályok értelmében így előáll egy olyan jogi környezet, amelyben például aki az előírt továbbképzés nélkül végez fitoterápiát, az kuruzslónak minősül, de aki [Grabovoj-számokkal](#) vagy [theta healinggel](#) házal, az nem.

Ön elhiszi, hogy pár millióért visszánő a levágott láb?

Esetleg azt, hogy három perc alatt kigyógyítják a rákból vagy a HIV-ből? Kicserélik a génjeit, és megtanítják angyalokkal kommunikálni? Na és azt, hogy ilyen ígéretekkkel ma Magyarországon teljesen legalisan tarthatnak tanfolyamokat hótisztán és jogszerűen működő cégek?

Kovácsy Zsombor egészségügyi jogász szerint a módosítás mögötti jogalkotói szándék díjazandó, és látja értelmét annak is, hogy az új szöveg kiemeli az orvosi gyakorlat mellett a másik két területet is, ez szerinte is segítheti a fellépést a kuruzslók ellen. A gyakorlati megvalósíthatósággal kapcsolatban azonban neki is vannak kételyei.

Az szerinte nem gond, hogy a törvény védi a nem-konvencionális módszereket, mert ez ezeknek a területeknek a megtisztítását célozza. Azt viszont ő sem gondolja szerencsésnek, hogy a törvény nem foglalkozik bizonyos módszerekkel.

Valóban problémásnak tartom, hogy látókörön kívül maradnak azok, akik nem minősülnek a jelenlegi szabályok szerint egészségügyi tevékenység végzőinek. Ez általában is igaz az egészségügyi hatósági ténykedésre, hogy aki kiírja a cégtáblájára, hogy ő egészségügyi szolgáltató, de nem tart be tökéletesen minden szabályt, az nagyobb veszélyben van, mint aki teljesen a törvényen kívül működik, és mondjuk csak egy külföldön bejegyzett weboldal hirdetésein keresztül jut el a magyar fogyasztókhoz. Tulajdonképpen így a súlyosan szabályellenesen működők könnyebben kibújhatnak a felelősségre vonás alól – mondta az Indexnek.

Félnek a pszichológusok, de nincsenek veszélyben

A Btk.-módosítás a nem-konvencionális gyógymódok mellett egy másik új elemet, a pszichoterápiát is beemelte a védett tevékenységek közé. A módosító [indoklása](#) szerint ennek az az oka, hogy egyrészt ez is gyakori terepe a kuruzslóknak, másrészt mivel pszichoterápiát orvosok mellett klinikai

szakpszichológusok is végezhetnek, érdemes volt ezt a tevékenységet a szövegben különválasztani az orvosi gyakorlattól.

A pszichoterápia nevesítése miatt azonban több pszichológus aggodalmát fejezte ki, mert szerintük ez az új kitétel akár a pszichoterápia végzéséhez szükséges képzéssel nem rendelkező, de egyébként legitim lelki segítségnyújtást végző szakemberek ellehetetlenítéséhez is vezethet.

A legnagyobb figyelmet kapott ilyen véleményt Szigeti Ildikó pszichológus fogalmazta meg Pszichobiznisz nevű blogja egy január eleji [bejegyzésében](#). Ebben a cikkünk szempontjából három fontos állítást tesz:

1. **Legitim szakemberek kerülhetnek bajba:** "Az új törvénytörvényben "messze nem egyértelmű, hogy mi az a cselekedet, ami büntetendő, így – elvileg – valamennyi, lelki problémák megoldására szakosodott segítő a szabadságát kockáztatja, ha szóba áll egy bajban lévővel. [...] A legújabb rendelkezésből ugyanis – bizonyára a nagy sietség miatt – kimaradt a magyarázó, pontosító rész, így segítő legyen a talpán, aki tudja, hol húzódnak a pszichoterápia határai."
2. **Lehetőség lesz a szakembereket direkt ellehetetleníteni:** "Többen is úgy gondolják, visszatér a „házmester korszak”, és elég lesz egy csalódott kliens vagy egy bosszúra szomjas kolléga feljelentése ahhoz, hogy tönkre tegyék az érintett praxisát vagy akár az egész életét."
3. **A valódi kuruzslók viszont megússzák:** "Az intézkedés, a törvénytörvény módosítás még közvetve sem érinti a sarlatánok, az önjelölt segítő piaci tevékenységét. Épp ellenkezőleg, az ő piaci pozíciójukat erősíti, hiszen a törvény betűi rájuk nem vonatkoznak, hiszen ők nem (!) pszichológusok, nem is terapeuták, így nem használják ezt a titulust, mint ahogy a pszichológia fogalomrendszerét sem." Hasonló aggályokat [fogalmazott meg](#) még decemberben a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ) is, ők attól tartottak, hogy a pedagógiai szakszolgálatok feladatkörébe is tartoznak olyan tevékenységek, amelyek elég közel esnek a pszichoterápiához ahhoz, hogy sértsék a módosított törvényt. Nézzük, mennyi alapja van ennek a három állításnak.

1. LEGITIM SZAKEMBEREK KERÜLHETNEK BAJBA?

Szigeti a bejegyzésében meglehetősen tág definíciókat idéz a pszichoterápia fogalmára (nem derül ki, ezek honnan származnak), és maga a Btk. valóban nem részletezi, hogy pontosan mely tevékenységek jogosulatlan végzését szankcionálja. A pszichoterápia meghatározása azonban megtalálható az [egészségügyi törvény](#) 103. paragrafusában: "A pszichoterápia többféle módszeren alapuló, tudományosan megalapozott, a pszichés és pszichoszomatikus zavarok esetén alkalmazott, egyéni vagy csoportos formában, több, meghatározott időtartamú

ülésben történő terápiás eljárás, amelyet a pszichoterápiás eljárások végzésére képesítéssel rendelkező szakorvos vagy klinikai szakpszichológus végezhet önállóan." Azaz a pszichoterápiát már eddig is csak megfelelő képesítéssel lehetett végezni, ebben a Btk. módosítása nem hoz újat, csak explicit büntetési tételt rendel az eddig is tiltott gyakorlathoz.

A pszichoterápia az egészségügyi törvényben van definiálva, és ott szerepel az is, hogy kik végezhetik. Az egészségügyi törvény az egészségügy körére vonatkozik, nem azon kívülre, nem a segítő szakmák széles körére. A Btk. kiegészítése szintén az egészségügyi szakképesítéshez kötött szolgáltatásokra vonatkozik, nem az azon kívüliekre. Utóbbiakra csak annyiban vonatkozik, hogy ezeket ne nevezzék pszichoterápiának, de az ő tevékenységüket semmi másban nem korlátozza vagy szankcionálja

– mondta az Indexnek Harmatta János pszichiáter, a Pszichoterápiás Tanács Szövetség elnöke.

A félreértés tehát abból adódik, hogy a pszichoterápia végzéséhez képzettséggel nem rendelkező, de egyéb segítő tevékenységet folytató szakemberek attól tartanak, hogy a munkájuk a pszichoterápia kategóriájába lesz sorolható, ezért a képzettség hiánya miatt büntethetőek lesznek. Holott éppen fordítva: mivel nem rendelkeznek ehhez szükséges képesítéssel, eddig sem végezhettek pszichoterápiát, így a törvénymódosítás sem vonatkozik rájuk. A szakemberek félelmeire tehát azt lehet felelni, hogy aki segítő munkát végez, amely nem a szó szoros értelmében vett pszichoterápia, annak nincsen félnivalója, egészen addig, amíg nem állítja azt magáról, hogy ő pszichoterapeuta.

Harmatta szerint egyébként a Pszichoterápiás Tanács Szövetség véleményét nem kérték ki a módosítások kapcsán, és a szabályozással még így is lesz teendő, van mit finomítani rajta (erre a cikk végén még visszatérünk). Alapvetően azonban előrelépésnek tartja az új helyzetet, mert az szerinte a szakma tisztulásához vezethet. "Ez a terület nagyon rendezetlen, és rengeteg a jogosulatlan tevékenység. Azt a gyakorlatot, ami eddig folyt, nem lehetett másképp fölszámolni. És ezt a pszichológusok jó része is kívánta, tehát nem csak a szakmának a klinikus szakpszichológusi része értett vele egyet – bár már az is elég lenne" – tette hozzá.

2. LEHETŐSÉG LESZ A SZAKEMBEREKET DIREKT ELLEHETETLENÍTENI?

Vizi János jogász-pszichiáter nem tartja életszerűnek, hogy legitim szakemberek meghurcolásába torkolljon a törvény alkalmazása. Ő is azt hangsúlyozta az

Indexnek, hogy mivel az egészségügyi törvény már eddig is kimondta, hogy pszichoterápiát csak szakorvos vagy klinikai szakpszichológus végezhet önállóan, a most aggódókkal szemben már eddig is fel lehetett volna lépni, ha ez lett volna a cél. "Most annyi történt, hogy a Btk.-ba is bekerült, hogy ez bűncselekmény. A Btk. általános része viszont azt is kimondja, hogy a bűncselekménynek fogalmi eleme a társadalomra veszélyesség. Tehát ha az a tevékenység, amit én végzek, a társadalomra nem veszélyes, az akkor nem büntethető, nem bűncselekmény." Eljárásjogi oka is van, hogy miért nem érdemes szerinte túlságosan izgulni: ha egy szakembert azzal vádolnak, hogy nem tanácsadást, hanem (jogosulatlan) terápiát végzett, ráadásul társadalomra veszélyes módon, azt be is kell bizonyítani, ami nem lenne a bíróságon könnyű feladat.

Ha mondjuk egy tanácsadó pszichológus tényleg segít valakin, majd őt följelentik, hogy jogosulatlanul pszichoterápiát folytatott az illetővel, kötve hiszem, hogy bármelyik bíró megbüntetné, mert a társadalomra veszélyesség nem igazán áll fönn egy ilyen helyzetben. Én azt gondolom, hogy nagyon kevés ügy fog eljutni oda, hogy jogerősen elmeszelnek valakit

– mondta, hozzátéve, hogy biztosat csak február után, a joggyakorlat ismeretében lehet majd mondani.

Azért azt is megjegyezte, hogy attól még, hogy a szakembereknek nem kell aggódnuk, jobban ki lehetett volna emelni a törvényben, hogy a szigorítás a nulla képzettségű áldoktorokat célozza, mert erre expliciten csak a törvény indoklása utal, ami viszont nem jogforrás, maximum orientálhatja a jogalkalmazó bírót.

3. A VALÓDI KURUZSLÓK MEGÚSSZÁK?

A kritikusok szerint a törvénymódosítással a legjobb esetben is csak azok ellen lehet majd fellépni, akik a pszichológusi-pszichiáteri terminológiát használva kuruzsolnak, tehát akik azt állítják magukról, hogy konkrétan pszichoterápiát végeznek. Akik nem ilyen szavakat használnak, kerülnek a törvény terminológiáját, ellenük továbbra sem lehet majd mit tenni – némileg ahhoz hasonlóan, ahogy a nem-konvencionális gyógy módok esetében is a legproblémásabbak maradnak a radar alatt.

Harmatta János szerint ez nem igaz, mert a törvény értelme éppen az, hogy világos helyzetet teremtsen, innentől pedig már a beteget is felnőttnek kell tekinteni, neki is meg kell néznie, hogy milyen szolgáltatást vesz igénybe.

Ha az illető kuruzsló nem használhatja azt a kifejezést, hogy ő pszichoterapeuta, hanem valami obskúrus lelki segítőnek hívja magát, akkor a kliensnek is van felelőssége abban, ha ilyenhez megy. Mindig lesznek, akik kuruzsolnak, és mindig lesz egy klientúra, amelyik jár hozzájuk. Igen ám, de ha

a szabályok világosak, és a dolog fogyasztóvédelmi része is tisztázott, akkor a kliens már a saját felelősségére ment oda, és nem megtévesztés áldozatává vált. Jelenleg az a helyzet, hogy megtévesztés áldozatává válik. A szakmának és a jognak is arról kell gondoskodni, hogy ez világosan elváljon.

Valódi megoldás kéne

A konkrét kuruzslóellenes törvénymódosításoktól eggyel hátrébb lépve, érdemes azt is megnézni, hogy egyáltalán várható-e hatékonyabb fellépés a kuruzslók ellen a módosítások hatására, illetve ez-e a legjobb módszer ennek a hatékonyságnak a fokozására.

Fentebb már láttuk, hogy a kuruzslással szemben azért az eddigi szabályok alapján is fel lehetett volna lépni, mégis kevés ilyen ügy jutott bírósáig. Az [Index is írt például a Messengeren rendelő Lélekszakiról](#), aki írásba adta, hogy már a mostani szigorítás előtt is törvénysértések sorát követte el, mégsem indult ellene eljárás. Meleg Sándor [saját gyűjtése](#) szerint 2013 óta mindössze 15 esetben szerepelt a vádemelésben a kuruzslás, de büntetésként legkomolyabb esetben is felfüggesztett börtön járt csak, és ehhez már további vádpontokra is szükség volt.

Tényleg kiséprűzik a jósműsorokat a tévéből?

A kereskedelmi tévéken évek óta háborítatlanul futnak a pénzenergiás-ezoterikus betelefonálós műsorok, milliárdos bevételt termelve. A hatóságok csak egymásra mutogatnak, és nem tesznek semmit. A Médiatanács most vizsgálatot indított, és nyilvánvaló megtévesztésnek nevezte az ezobizniszt.

Pedig olyan nagyon még csak keresni sem kellett volna a potenciális kuruzslókat. Vizi János szerint annak ellenére, hogy a kuruzslás hivatalból üldözendő bűncselekmény, [a tévé hosszú évek óta tele van távgyógyító kuruzslókkal](#), akik ráadásul nem is ügyeskednek a szavakkal, hogy ők tanácsadnak, hanem kimondottan gyógyítást ígérnek, mégse nagyon indult még eljárás ilyen ügyben. (A kisebbik kormánypart KDNP egy január közepi közleményében egyébként már [meg is nevezte](#) a tévés jósokat következő célpontként.)

A valódi megoldáshoz Meleg Sándor szerint nem egy-egy törvény, hanem a szabályozási szemlélet megváltoztatása vinne közelebb. Ehhez három dologra van szerinte szükség:

- "Tudomásul kell venni, hogy az egészségügyi szolgáltatások világa piacosodott, azzal, hogy a kórházakra, rendelőintézetekre szabott szabályozást erőtletjük, a rendszeren kívül meg totálisan szabályozatlanul hagyjuk a dolgokat, komoly anomália generálódik. Sokkal hatékonyabb lenne, ha a szabályozás elkezdene

lentről felfelé gondolkodni: mi is történik a pácienssel, fogyasztóval, ő hol van ebben a rendszerben és ki, miért és hogyan nyúl hozzá."

- "Másodsor, nem ártana tényleg evidencia alapján hozzáállni a dolgokhoz: ami nem hatásos, azzal ki a rendszerből. Ne legyen pajzs a törvény olyan módszerek felett, amik hatástalanok, csak azért, mert orvos vagy egészségügyi szakember hülyíti vele a népeket."
- "Harmadsor, apparátus kell a szabályok betartásához. Ma gyakorlatilag egy aktív kuruzslónak nagyobb eséllyel lesz a lottón ötöse, minthogy jogerős hatósági döntés szülessen ellene és kénytelen legyen felhagyni tevékenységével."

A jelenlegi jogszabály-változástól szerintem a kuruzslók nyugodtan fognak aludni, egy-két perrel több fog indulni, de összességében nem fogja érdemben befolyásolni az áltudományos sarlatánok nyerészkedését

– írta blogposztjában.

És úgy tűnik, tényleg nyugodtan alszanak. A Harmonet [cikke](#) szerint a "jó hír: aki a törvényeket eddig is betartotta, annak semmi félnivalója nincs továbbra sem!", mert a törvénymódosítás "nem érinti a kineziológusokat, coachokat és jósnőket, ugyanis ezeket a tevékenységeket nem pszichológus diplomához kötötték eddig sem, tehát továbbra is bátran használhatjuk ezeket a titulusokat."

Kovácsy Zsombor szerint is másfajta megközelítésre, egy átfogóbb egészségügyi definícióra lenne szükség. "Ez nem azon alapulna, hogy a már meglévő, engedélyezhető egészségügyi szolgáltatásokon belüli tevékenységeket nevezzük egészségügyi tevékenységnek, hanem lenne egy olyan szempontrendszer, ami alapján egy akár ma nem szabályozott tevékenységről is meg lehetne a tartalma alapján állapítani, hogy az egészségügyinek minősül-e vagy nem." Ezzel az új módszerek elbírálása, elfogadhatóságának a megítélése gyorsabb lenne, amire szerinte már csak azért is szükség van, mert már itt a telemedicina korszaka, és a szabályozás ezen a téren is le van maradva.

Harmatta János szerint kétszintű szabályozásra lenne szükség, amely elkülönítené a pszichoterápiát a lelki segítségnyújtás más formáitól. "A különböző szinteken kéne megszabni, hogy mi az egészségügy területéhez tartozó és mi nem, és melyik fokozat milyen kompetenciával rendelkezik, mit csinálhat, mit nem. Nyilván ezeket nem a törvénymódosításba kell beletenni, hanem rendeleti úton meghozni, de egész biztos, hogy ebben érdemes fokozatosan továbblépni, mert ez mindenkinek jó: a kezdeti fölháborodásoktól eltekintve a szabályozottság jó a szakembereknek, mert szakmai biztonságot nyújt, és jó a klienseknek is, mert minőségi garanciát jelent nekik."

Vizi János szerint nem is az a kérdés, hogyan lenne érdemes módosítani a Btk.-t, hanem hogy mire a büntetőjogig jut egy kuruzslási ügy, addigra alsóbb szinteken már

tisztázni kéne az azzal kapcsolatos szakmai kérdéseket, és ezt nem a büntetőjogra hagyni, mert az erre kevésbé alkalmas.

Általánosabban is probléma, hogy a magyar jogrend fejnehéz, sok minden egy szinttel feljebb van szabályozva, mint ahol helye lenne. Ez fokozottan igaz az úgynevezett szakmai szabályokra. Azt, hogy az aurahegesztés miről ismerszik meg, nem biztos, hogy jogszabályban kéne meghatározni, hanem az ehhez értő szakembereknek kéne összeülni, és mondjuk egy részletes irányelvet alkotni, a jogszabályban pedig csak annyi lenne erről, hogy az aurahegesztés kapcsán ez az irányelv az irányadó. És nyugaton erre számos példa is van.

"Nyilván kreatív a másik oldal is, kicsit úgy, mint a dizájnerdrogok esetében. Ha leírom, hogy a theta healing büntetendő, akkor a kuruzsló holnaptól ugyanazt fogja csinálni, csak máshogy fogja hívni. A jogrendszer nem tud tökéletesen zárni. Ezért problémás, hogy magasabb szinten vannak szabályozva ezek a kérdések, mert minél magasabb szintű egy szabályozás, annál nehezebb változtatni rajta" – mondta. Ha egy szakmai szabályról lenne szó, könnyebben lehetne követni a változásokat a "kínálati oldalon", gyorsabb reagálású lenne a rendszer.

"A magyar szabályozás egyébként a világtrenddel szembemegy. Az úgynevezett rutinesetek kezelése a világ nyugati felén nem igazán a pszichiáterek és a magasan képzett pszichológusok feladata, mert nincs rá szükség, vannak úgynevezett alacsony intenzitású eljárások, amelyek nem olyan bonyolultak, mint a pszichoterápia, de a rutinesetek, például az enyhe-közepes depresszió kezelésében összemérhető hatékonyságúak. Ennek megfelelően az esetek nagy részét terapiás nővérek, szociális munkások és hasonlók végzik. Egyrészt mert nagyon sok esetről van szó, nincs is elég magasan képzett szakember, másrészt ők drágábban is lennének. A magasabban képzett szakemberek az összetettebb esetekkel foglalkoznak" – mondta Vizi János, aki szerint ezért nem szerencsés, ha olyan szabályozás születik, amely pont azokból vált ki aggodalmat, akik ezeket a rutinnak számító eseteket a magasan képzett, szűk szakemberréteg helyett kezelni tudnák – még ha ebben az esetben a félelmük nem is indokolt.

Állandóan panaszkodunk, hogy milyen kevés ember jut Magyarországon pszichoterápiához. Amíg ilyen marad a helyzet, ebben nagy változás nem lesz.